

NOI PERSPECTIVE ASUPRA CURSULUI VIEȚII: CERCETĂRI, POLITICI ȘI PRACTICI

Autori: Daniela Șoitu și Adina Rebeleanu (coordonatori)
Editura Universității Alexandru Ioan Cuza din Iași, 2016

Atena Gaspar de Almeida Santos ^[1]

Volumul *Noi perspective asupra cursului vieții: Cercetări, politici și practici* coordonat de profesoarele Daniela Șoitu și Adina Rebeleanu a văzut lumina tiparului la editura Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași în primăvara acestui an.

Temele abordate care privesc studiul cursului vieții au accentuat dezideratele esențiale ale ființei umane care nu oboresc o dată cu vârsta și implică o conlucrare concertată, dublată de o serie de cercetări multidisciplinare pentru investigarea perspectivelor duratei de viață. Printre ideile principale menționăm extinderea perioadei active lucrative a cetățenilor, spre o bătrânețe conștientă, activă și utilă, strategii adaptative ale vârstnicilor, determinanții sănătății la persoanele adulte, migrația persoanelor vârstnice pentru atingerea unei autonomii sociale, calitățile relațiilor maritale ale cuplurilor de persoane vârstnice din mediul rural și beneficiile acestora, procesele narative și dezvoltarea profesională.

Pentru specialiștii din domeniul științelor sociale acest volum aduce lămuriri indispensabile. Chiar dacă unele studii sunt exploratorii, așa cum susțin autorii acestora, aduc elemente novatoare care contribuie la înțelegerea complexelor procese ale senectuții, la identificarea acestora precum și la dezvoltarea cercetărilor comparative din domeniul politicilor familiale și de sănătate ale celor care activează în domeniile sociale și nu numai.

Studiile publicate sunt rezultatele unor programe, proiecte post-doctorale precum și studii pilot exploratorii desfășurate la nivel local, regional, inter-regional și național. Problemele abordate sunt extrem de

---

[1] Studentă program masterat „Familia și managementul resurselor umane”, an II, Facultatea de Filosofie și Științe Social-Politice, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza din Iași”; tel.: 0728155222; e-mail: atena_gaspar@yahoo.com.

variate și multitudinea subiectelor, diversitatea acestora precum și caracterul novator al unor teme sau microcercetări sunt angajante, actuale și extrem de interesante pentru specialiști și cercetători, fiind susținute de un aparat bibliografic foarte bogat.

Lucrarea a apărut ca rezultat al activității într-un program de cercetare pan-european *Cooperarea Europeană în Știință și Tehnologie* [COST – European Cooperation in Science and Technology] care a cuprins și un workshop local intitulat *Cercetări multidisciplinare asupra cursului vieții: perspective academice, despre politicile publice și de la nivelul societății* [Multidisciplinary Research on Life Course Academic, Public Policy and Societal Level Perspective].

Volumul are un număr de 280 pagini structurate pe trei arii de interes: cercetări, politici și practici precum și perspective argumentative. Primul domeniu cuprinde șapte articole, al doilea are un număr de cinci, iar ultimul ne propune trei articole.

Coordonatorii volumului ne supun atenției câteva noi perspective inovative ale cursului vieții printr-o serie de lucrări care „contribuie la evidențierea stadiului cunoașterii, la clarificări și la argumentarea, respectiv la exemplificarea unor opțiuni în cercetări inter- și multidisciplinare.” (p.12)

Prima arie de interes, respectiv cercetările, cuprinde o serie de șapte lucrări, cea dintâi având și rolul unei introduceri, fiind o prezentare a activităților din cadrul proiectului COST IS 1409 care urmăresc dezvoltarea cunoștințelor științifice privind „impactul prelungirii vieții profesionale asupra sănătății și bunăstării economice a lucrătorilor în vârstă din Europa” (p.12), lucrare semnată de profesor Daniela Șoitu.

A doua lucrare a acestei prime arii este semnată de coordonatorii volumului și se apleacă asupra determinantilor sănătății din perioada adultă. Autorii au căutat identificarea unor „versiuni asupra realității sociale cu privire la accesarea serviciilor de sănătate sub forma recursului la acestea și a utilizării efective” (pag.28)

A treilea studiu propune precizarea unor strategii adaptative ale cuplurilor de vârstnici din mediul rural în scopul menținerii unei îmbătrâniri reușite și este semnată de Camelia Bârsan și Daniela Șoitu.

A patra cercetare a Mariane Rășcanu și a Danielei Șoitu se referă la relațiile maritale ale vârstnicilor, concluzia autoarelor fiind că beneficiile oferite de acestea „reprezintă o sursă importantă pentru creșterea calității vieții persoanelor vârstnice.”(pag. 111)

Ioana Mihăilă și Daniela Șoitu ne propun o microcercetare privind un nou fenomen social și anume migrarea persoanelor vârstnice către piața muncii din străinătate care dovedește că „vârsta pensionării nu reprezintă încheierea activității unei persoane ci, din contră, este tocmai motivul ce stă la baza dorinței de a continua activitatea pe piața muncii”. (pag. 130)

Conf. dr. Ovidiu Gavrilovici din cadrul Facultății de Psihologie și Științele Educației – Iași ne face cunoscut un rezumat al unui studiu pluridisciplinar privind demersul narativ și devenirea identităților profesionale ale unor diferite categorii profesionale. Aceasta abordare identifică și subliniază aspectul generator de putere personală și profesională, participanții dezvoltând „noi semnificații cu privire la procesul emergenței și dezvoltării identității profesionale.” (pag. 135)

Ultimul studiu al ariei de cercetare este semnat de Magda Vlăduț și Adina Rebeleanu și aduce în prim plan o profesie relativ tânără din țara noastră - cea a asistenților sociali. Percepțiile și experiențele de muncă ale acestora au dus la „evidențierea unor aspecte cu relevanță directă pentru modul în care asistenții sociali se raportează la locul lor de muncă”. (pag.154)

Segmentul de politici și practici ne propune cinci lucrări: „Politici publice și pensionarea – Considerații privind sănătatea și genul” semnată de profesor Adina Daniela Rebeleanu și cercetător Mihaela Hărăguș, „Piața forței de muncă și provocările prognozelor demografice” de profesor Camelia Medeleanu, „Paradigma angajabilității de inițiativă: între flexibilizarea și precarizarea forței de muncă” articol semnat Anca Simionică, „Tineri romi. Tranziția de la școală la viața activă” al Florinei Pop care este orientat spre politicile de ocupare care au ca destinatari tinerii romi precum și „Rolul grupurilor în conturarea politicilor publice locale și a dimensiunii sociale. Servicii implementare de Direcția de Asistență Comunitară Iași” al lectorului Elena Simona Vrânceanu, cu accent pe valoarea exercițiului participativ cu „rol social relevant pentru societate, ce conduce la efecte individuale și colective”. (pag. 231)

Perspectivile argumentative ne îndeamnă într-un prim articol semnat de Ștefania Bejan să aflăm de ce „Albul și negrul sunt culorile României” - titlu inspirat de scriitoarea slovenă Lidija Dimkowska. Cursul vieții care preocupă cercetători din diferite arii de interes este

analizat de autoare în spațiul mass-media, printr-o dualitate de culori contrastante. Astfel, analiza ne prezintă societatea românească cu clare preferințe spre consumul de știri al căror subiect este adeseori senectutea asociată cu ignoranța și acțiunile blamabile. Comunicarea prin intermediul mediilor de toate genurile are „strategii de captare-seduție (în disprețul informării-formării) cu orice preț”. (pag. 244)

Profesor Gabriela Irimescu analizează conceptul de reziliență ale etapelor ciclului de viață familial. Astfel „formarea unei reziliențe naturale și depășirea perioadelor de ireziliență face ca etapele de dezvoltare individuală să constituie baza și pentru traversarea etapelor de dezvoltare familială”. (pag. 253)

Ultimul articol propus de volumul ce abordează studiul cursului vieții este scris de profesor Conțiu Tiberiu Cristi Șoitu și face o trecere în revistă a teoriilor privind dezvoltarea umană; multitudinea diferențelor și particularităților analizei invită la examinări profunde privind diferitele distorsiuni ale imperativelor moderne societare.

Volumul cuprinde o multitudine de studii de cercetare extrem de valoroase pentru studenții, masteranzii și doctoranzii de la facultățile de asistență socială, sociologie, științe ale comunicării și administrative, științe economice precum și psihologie, fiind un instrument util pentru efectuarea unor corelații între diferite relații cauzale, pentru explicarea rezultatelor analizelor propuse, în scopul măsurării unor fenomene sociale.

Articolele sunt foarte interesante, iar lectura fluentă însă multitudinea subiectelor abordate o recomandau cu ușurință spre o divizare în două volume de sine stătătoare.

Pe măsură ce cunoștințele privind cursul vieții și dezvoltarea umană din acest complex parcurs literar ne sunt clarificate, multitudinea studiilor construiesc o perspectivă clară a așteptărilor și reacțiilor politicilor publice din domeniu. Pe de altă parte, autorii ne invită să participăm, alături de ei, prin lecturarea acestui volum, la o împărtășire a acestor teme, prin auto-reflecție și aplecare atentă asupra condiției celei de-a treia vârste.

Cu o multitudine de exemple relevante, riguros completată cu o serie de teorii solide ale îmbătrânirii, ale dezvoltării umane și gerontologice, această lucrare este extrem de utilă unor multiple domenii precum sociologie, asistență socială și psihologie.